

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated. Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Jomotsangkha Wildlife Sanctuary, describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2021 under Jomotsangkha Wildlife Sanctuary are:

1. Construction of Staff quarter in Jomotsangkha
2. Restoration of lowland grasslands at Sathpokari and Kherkheria
3. Improvement of water holes and salt licks at Sathpokari, Kherkheria and Laishingri.
4. Construction of embankment to prevent flooding near Jomotsangkha town
5. Maintenance of wildlife outpost in Samrang.

བོད་ལྗང་བཅུད་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཆེ་སྟོན་མ་དདཱ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ ཁ་བ་(Category B) རང་ལུ་ཚུད་དེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་སྤང་སྟོབ་ས་ཁོངས་རང་སྟོང་མེད་མི་སེར་དང་ ཡང་ན་ སྤང་སྟོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏེ་འཆོ་བ་སྤང་སྟོབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྟོང་མེད་མི་སེར་ ཡང་ན་ གལ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་གནས་སྤངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་འབྱུང་ནི་ཉེན་ཁ་ཡོདཔ་ད་ གལ་སྲིད་གཞོན་པ་འབྱུང་པ་ཅེན་ གཞོན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་གསལ་ས་གནས་རང་རྒྱུང་ཅིག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞོན་ཉེན་མར་པ་བ་རྒྱབ་ནི་དང་ ཅུ་མེད་ཡང་གཏང་ཚུགསཔ་ཨིན།

དེ་འབདཱ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཆེ་སྟོན་མ་དདཱ་ཐོག་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྷན་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་ མི་ཕྱེ་གཉིས་ལུ་ཡུན་བརྟན་གྱི་པན་པ་ཡོདཔ་བཟོ་བ་གི་མ་ཚད་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཆེ་སྟོན་མ་དདཱ་གྱི་སྤྱི་བྱས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོཔ་ད་ མི་དམངས་གྲོས་བསྟུན་དང་ དུས་དང་དུས་སྤྱི་མི་དམངས་ལུ་གསང་བ་བཤད་ནི་འདི་དགོཔ་ཨིན།

རང་བཞིན་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སློབ་ཀྱི་དང་སྟོན་ཆགས་རྒྱན་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་སྤྱི་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ ཐབས་ལམ་དང་བཟང་སྟོང་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབདཱ་ཨིནམ་ད་ འདི་ཡང་ལས་སྤྱི་འདུལ་སེལ་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཨིན། གཤམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱི་གི་རང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་ལུ་གཞོན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོ། འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱི་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཇུག་བསྟུན་དེ་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་འཛིན་སྟོང་དང་གཞོན་ཉེན་མར་པ་བ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅུགས་དགོཔ་ཨིན། དེ་འབདཱ་ལས་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱི་མི་ཕྱེ་ལུ་འགན། བད་སྟོང་དང་སྟན་ལྷ། དེ་ལས་སྤྱི་རྟོག་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འབྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཚུད་དགོཔ་ཨིན། འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གལ་གྱོད་གསལ་འབད་དགོ་པའི་ཁ་གཏུ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉོག་བཤད་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཁར་ ཁ་གཏུ་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གལ་གྱོད་གསལ་འཆར་གཞི་དགོ། གལ་གྱོད་གསལ་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁ་གཏུ་ཡོད་མི་ངོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་གལ་གྱོད་གསལ་འབད་ནི་འཆར་གཞི་ལས་སྤྱི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དན་ཐོ་དང་སྟན་ལྷ། བསྐྱར་ཞིབ། ཚུམ་དབྱུང་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་དུས་མཐུན་བཟོ་དགོཔ་ཨིན།

རྩོམ་གཙང་ཁ་རི་དྲགས་སྤང་སྟོབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ རང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྤངས་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྟོང་འཆར་གཞི་འབད་དགོཔ་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱི་ཚུ་ཡང་།

༡༩. རྩོམ་གཙང་ཁ་རི་ལས་གཞི་གི་པའི་སྟོང་བྱིས་རྒྱབ་ནི།

༢༠. སྤྱི་པོ་རི་དང་བྱིར་བྱི་རི་ལུ་ མཐའ་སའི་རྩ་ཐང་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།

༢༡. སྤྱི་པོ་རི་བྱིར་བྱི་རི་དང་ ལའི་ཤེང་རི་ལུ་ རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ཚུ་ཚུ་འབྱུང་ས་དང་ཚུ་མའི་ས་ཁོངས་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི།

༢༢. རྩོམ་གཙང་ཁ་ཁོམ་ནང་ཚུ་བྱད་བཀག་ཐབས་ཀྱི་ཚུ་བྱག་རྒྱབ་ནི།

༢༣. བསམ་རང་ལུ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ལྷ་ནི་བྱིར་བྱིས་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།